

پهنه بندی قسمتی از دشت خوزستان به لحاظ روانگرایی و خاکهای مسئله دار

عباس آریان راد^۱، نوید خیاط^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیک خاک و پی دانشگاه آزاد اسلامی اراک

۲- دکترای مکانیک خاک و پی عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اهواز

NAVID@IAUAHVVAZ.AC.IR

چکیده

بعلت وسعت اراضی قابل کشت در استان خوزستان پروژه های عظیم آبی در این منطقه بوجود آمده یا در حال ساخت می باشد. در عین حال تشکیلات ساختاری خاک خوزستان به گونه ای است که انواع خاکهای مسئله دار در سطح استان مشاهده می گردد. یکی از چالش های مهم در طرح سامانه انتقال آب و شبکه های آبیاری و زهکشی، عدم توجه به مطالعات ژئوتکنیک و مکانیک خاک به منظور شناسایی خاکهای بستر و منابع قرضه است. اهمیت ندادن به انجام عملیات ژئوتکنیک در پروژه های کوچک منجر به افزایش حجم عملیات، هزینه های اجرایی، افزایش ریسک و کاهش عمر مفید سازه های احداث شده می گردد و در نهایت موجب تحمیل خسارت های فراوان در سطح کلان خواهد شد. همچنین داشتن یک دید کلی از وضعیت ژئوتکنیکی موجب پیشگیری از بوجود آمدن خسارات احتمالی خواهد شد. لذا تهیه نقشه پهنه بندی بر اساس اطلاعات پروژه های بزرگ قبلی در منطقه، می تواند کمک مناسبی جهت قضاوت مهندسی اولیه باشد. در این تحقیق با استفاده از اطلاعات ۳۹ گمانه حفاری شده در منطقه دشت آزادگان به تشریح مراحل مختلف تهیه نقشه های پهنه بندی پرداخته می شود. و بطور مختصر کاربرد این نقشه ها در قضاوت مهندسی کارهای آبی توضیح داده می شود.

کلمات کلیدی: شبکه آبیاری و زهکشی، دشت آزادگان، نقشه پهنه بندی ژئوتکنیکی، روانگرایی، خاکهای مسئله دار

مقدمه

ضرورت بررسی خاک های مسئله دار با توجه به گسترش نسبتاً وسیع این خاک ها و لزوم طراحی سدها، کانالهای آبیاری و سایر ابنیه فنی در این مناطق اهمیتی دو چندان می یابد. در نظر گرفتن راهکارهای مناسب جهت اجرای سازه ها بر روی خاکهای مسئله دار موجب پیشگیری از بوجود آمدن خسارات احتمالی و نیز ترمیم یا تثبیت سازه های موجود ساخته شده بر روی اینگونه خاکها خواهد شد. با توجه به گستردگی پروژه های عمرانی استان خوزستان و به دلیل انجام نشدن پهنه بندی در این منطقه انجام این پروژه می تواند در راستای کاهش هزینه های مربوط به مطالعات ژئوتکنیکی قبل از اجرای پروژه های کوچک که فاقد اینگونه اطلاعات می باشند موثر باشد.